Βασιλική Αθανασάκη, Δικηγόρος, LLM, Υπ. ΔΝ Γεώργιος Κουκούτσης, Δικηγόρος, Υπ. ΔΝ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Διαγράμματα - Ερμηνεία - Υποδείγματα

- Υποκείμενα φόρου Φορολογητέο εισόδημα Φορολογικό έτος
  - Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων Εξαρτώμενα μέλη
  - Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις Απαλλαγές Μείωση φόρου
    - Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα
  - Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας
    - Εισόδημα από κεφάλαιο και μερίσματα
    - Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου
    - Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων
      - Παρακράτηση φόρου
      - Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος
        - Προκαταβολή φόρου

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

N 4172/2013

Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος - Ν 4172/2013 Β. Αθανασάκη, Γ. Κουκούτσης

ISBN 978-960-562-402-6

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director: Γιάννης Μαμαλούκος Υπεύθυνος Παραγωγής: Ανδρέας Μενούνος Αγγελική Ορφανουδάκη Φωτοστοιχειοθεσία:

Παραγωγή: NB Production AM230415M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομιχάλη 23, 106 80 Αθήνα

Tnl.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819 http://www.nb.org • e-mail: info@nb.org

Αθήνα: Μαυρομιχάλη 2, 106 79 • Tnλ.: 210 3607 521 Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212 Kaváρn 15, 262 22 • Tnλ.: 2610 361 600 Πάτρα:

Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

Βασιλική Αθανασάκη, Δικηγόρος, LLM, Υπ. ΔΝ **Γεώργιος Κουκούτσης,** Δικηγόρος, Υπ. ΔΝ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ Ν 4172/2013

Διαγράμματα
 Ερμηνευτικά Σχόλια
 Υποδείγματα
 Παράρτημα Νομοθεσίας

Ενημέρωση έως και τον Ν 4321/2015

Income Tax Code N 4172/2013 V. Athanasaki, G. Koukoutsis

ISBN 978-960-562-402-6

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819 http://www.nb.org • e-mail: info@nb.org

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν έργο παρουσιάζει σχηματικά, υπό μορφή διαγραμμάτων μαζί με σχετική ερμηνεία, τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (N 4172/2013). Είναι δομημένο θεματικά, ανά ενότητες άρθρων των επιμέρους κεφαλαίων του Κώδικα, ενώ τα ερμηνευτικά σχόλια παρατίθενται σε κάθε ενότητα. Στην ερμηνευτική προσέγγιση του Κώδικα έχουν ληφθεί, επιπλέον, υπόψη όλες οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων που έχουν εκδοθεί με σκοπό την παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα. Όπου αυτό είναι αναγκαίο και οι σχετικές ρυθμίσεις είναι συναφείς, παρατίθενται νομολογιακές αναφορές στα αντίστοιχα άρθρα του παλαιού ΚΦΕ (N 2238/1994), για την καλύτερη κατανόηση των ρυθμίσεων του νέου Κώδικα.

Στη συνέχεια παρατίθενται αντιπροσωπευτικά υποδείγματα εγγράφων και ενδίκων βοηθημάτων σχετικών με διαδικασίες του Κώδικα, με συνοπτικές παρατηρήσεις καθώς και παράρτημα νομοθεσίας το οποίο περιλαμβάνει το N 4172/2013 ενημερωμένο μέχρι και τον πρόσφατο N 4321/2015 (ΦΕΚ Α΄ 32/21.3.2015). Το έργο συμπληρώνεται από αλφαβητικό ευρετήριο το οποίο βοηθάει τον αναγνώστη στην αναζήτηση του θέματος που κάθε φορά τον απασχολεί.

Η παρούσα έκδοση απαντά στην ανάγκη, αφενός μεν να προσεγγίσει κανείς ερμηνευτικά έναν τελείως νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και αφετέρου να παρουσιαστεί κυρίως στον επαγγελματία της πράξης σχηματικά και επομένως ευσύνοπτα και άμεσα το νομοθέτημα αυτό.

Η έκδοση αυτή, κατά τα άλλα λεπτομερής και πλήρως ενημερωμένη, συνδυαζόμενη με την πρακτική προσέγγιση των σχετικών θεμάτων, μέσω των σχετικών υποδειγμάτων, συμβάλλει στην ολοκληρωμένη πληροφόρηση του νομικού της πράξης, του λογιστή, του οικονομικού και φορολογικού συμβούλου και εν γένει κάθε επαγγελματία που ασχολείται καθημερινά με το φορολογικό δίκαιο, προσφέροντάς του ένα εύχρηστο, πρακτικό και πλήρες βοήθημα.

Απρίλιος 2015, Ο εκδότης

ПЕРІЕХОМЕНА

[1] Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί - Υποκείμενα φόρου - Εισόδημα ημεδαπής - Φορολογητέο εισόδημα - Φορολογικό έτος - Πίστωση φόρου αλλοδαπής	
Διάγραμμα	3
Ερμηνευτικά σχόλια	
Γενικές παρατηρήσεις	9
Πεδίο εφαρμογήs ΚΦΕ (άρθρο 1)	9
Νομοθετικοί ορισμοί φορολογικών εννοιών (άρθρο 2)	9
Νομική Οντότητα1	
Συνδεδεμένα Πρόσωπα	.0
Υποκείμενα του φόρου (άρθρο 3)	.7
Φορολογική Κατοικία (άρθρο 4)	
Φυσικά πρόσωπα	
Νομικά πρόσωπα1	
Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή (άρθρο 5)	4
Μόνιμη Εγκατάσταση (άρθρο 6)	6
Φορολογητέο Εισόδημα (άρθρο 7)	
Φορολογικό Έτοs (άρθρο 8)	
Πίστωση φόρου αλλοδαπήs (άρθρο 9)	
[2] Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων - Εξαρτώμενα μέλη	
Διάγραμμα3	37
Ερμηνευτικά σχόλια	
Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (άρθρα 10-11)	9
Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (άρθρο 10)	9
Εξαρτώμενα μέλη (άρθρο 11)	9

[19] NEPIEXOMENA

[3] Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις - Παροχές σε είδο	S -
Απαλλαγές - Φορολογικός συντελεστής - Μείωση φόρου -	
Πρόσθετες μειώσεις φόρου για εξαρτώμενα μέλη, για ιατρικές	
δαπάνεs, για δωρεέs - Πίστωση φόρου	
Διάγραμμα	41
Ερμηνευτικά σχόλια	
Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (άρθρα 12-20)	48
Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξειs (άρθρο 12)	
Παροχές σε είδος (άρθρο 13)	
Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις (άρθρο 14)	
Φορολογικόs Συντελεστήs (άρθρο 15)	59
Μειώσειs Φόρου Εισοδήματος (άρθρα 16-19)	61
Πίστωση φόρου και ρυθμίσεις για τους φορολογούμενους	
που δεν έχουν τη φορολογική τουs κατοικία στην Ελλάδα (άρθρο 20)	62
[4] 1/4 · C	
[4] Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα	
Διάγραμμα	63
Ερμηνευτικά σχόλια	
Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρα 21-29)	74
Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 21)	
Εκπιπτόμενεs επιχειρηματικέs δαπάνεs (άρθρο 22)	76
Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας (άρθρο 22Α)	79
Μη εκπιπτόμενεs επιχειρηματικέs δαπάνεs (άρθρο 23)	80
Τόκοι Δανείων	80
Λοιπές μη εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	80
Φορολογικέs Αποσβέσειs (άρθρο 24)	86
Αποτίμηση αποθεμάτων και ημικατεργασμένων προϊόντων (άρθρο 25)	91
Επισφαλείs απαιτήσειs (άρθρο 26)	91
Μεταφορά ζημιών (άρθρο 27)	96
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση (άρθρο 27Α)	98
Μέθοδος προσδιορισμού εσόδων (άρθρο 28)	.100
Φορολογικόs Συντελεστήs (άρθρο 29)	.104

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ [19]

[5] Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας	
Διάγραμμα	107
Ερμηνευτικά σχόλια	
Εναλλακτικόs τρόπος προσδιορισμού της ελάχιστης φορολογίας (τεκμήρια - άρθρα 30-34)	117
[6] Εισόδημα από κεφάλαιο και μερίσματα	
Διάγραμμα	121
Ερμηνευτικά σχόλια	
Εισόδημα από Κεφάλαιο	125
Ορισμοί (άρθρα 35-38)	
Μερίσματα	
Δικαιώματα	127
Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (άρθρο 39)	132
Φορολογικοί Συντελεστές (άρθρο 40)	134
[7] Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου	
Διάγραμμα	137
Ερμηνευτικά σχόλια	
Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου (άρθρα 41-43)	141
Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (άρθρο 41)	
Έννοια υπεραξίας	
Έννοια τιμής κτήσης	
Έννοια τιμής πώλησης	
Χρόνος Κτήσης	
Μεταβίβαση τίτλων (άρθρο 42)	
Έννοια υπεραξίας	
Έννοιες τιμής κτήσης και τιμής πώλησης	
Φορολογικός συντελεστής (άρθρο 43)	153
Υπεραξία που αποκτά αλλοδαπό νομικό πρόσωπο	154
Υπεραξία που αποκτά αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο	
Φορολογητέα υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο κάτοικοs ημεδαπήs.	155

[19] NEPIEXOMENA

Διάγραμμα	Απαλλαγή από τον φόρο υπεραξίας	
Ερμηνευτικά σχόλια Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων (άρθρα 44-57). 168 Αντικειμενικό και υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της φορολογίας εισοδήματος (άρθρα 44-46) 168 Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47) 171 Αποθεματικά 173 Κέρδη του φορολογικού έτους που έληξε 174 Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων (άρθρο 48) 176 Υποκεφαλαιοδότηση (άρθρο 49) 180 Ενδοομιλικές Συναλλαγές (άρθρο 50) 185 Μεταφορά λειτουργιών (άρθρο 51) 195 Εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων (Άρθρο 52) 197 Ανταλλαγή τίτλων (Άρθρο 53) 196 Συγχωνεύσεις και διασπάσεις (άρθρο 54) 195 Μεταφορά καταστατικής έδρας SE ή SCE (άρθρο 55) 202 Ειδικός αντικαταχρηστικός κανόνας μη εφαρμογής ευεργετημάτων (άρθρο 56) 202 Εκκαθάριση (άρθρο 57) 203 Φορολογικός συντελεστής (άρθρο 58) 204 Ερμηνευτικά σχόλια Παρακρατούμενοι Φόροι (άρθρα 59-64) 212 Φορολόγηση στην πηγή (άρθρο 59) 212 Φορολογικός συντελεστής (άρθρο 60) 213 Υπόχρεοι σε παρακράτηση (άρθρο 61) 216	[8] Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων	
Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων (άρθρα 44-57)	Διάγραμμα	157
Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων (άρθρα 44-57)	Εομηνευτικά σχόλια	
εισοδήματος (άρθρα 44-46)	Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων	168
Αποθεματικά		168
Κέρδη του φορολογικού έτουs που έληξε	Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθρο 47)	171
Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων (άρθρο 48)		
Υποκεφαλαιοδότηση (άρθρο 49)	Κέρδη του φορολογικού έτους που έληξε	174
Ενδοομιλικές Συναλλαγές (άρθρο 50)	Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων (άρθρο 48)	176
Μεταφορά λειτουργιών (άρθρο 51)	Υποκεφαλαιοδότηση (άρθρο 49)	180
Εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων (Άρθρο 52)	Ενδοομιλικές Συναλλαγές (άρθρο 50)	185
Ανταλλαγή τίτλων (Άρθρο 53)	Μεταφορά λειτουργιών (άρθρο 51)	195
Συγχωνεύσεις και διασπάσεις (άρθρο 54)	Εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων (Άρθρο 52)	197
Μεταφορά καταστατικήs έδραs SE ή SCE (άρθρο 55)	Ανταλλαγή τίτλων (Άρθρο 53)	198
Ειδικόs αντικαταχρηστικόs κανόναs μη εφαρμογήs ευεργετημάτων (άρθρο 56)	Συγχωνεύσεις και διασπάσεις (άρθρο 54)	199
Ειδικόs αντικαταχρηστικόs κανόναs μη εφαρμογήs ευεργετημάτων (άρθρο 56)	Μεταφορά καταστατικήs έδραs SE ή SCE (άρθρο 55)	202
Εκκαθάριση (άρθρο 57)	Ειδικός αντικαταχρηστικός κανόνας μη εφαρμογής ευεργετημάτων	
Φορολογικός συντελεστής (άρθρο 58)		
Διάγραμμα		
Ερμηνευτικά σχόλια Παρακρατούμενοι Φόροι (άρθρα 59-64)	[9] Παρακράτηση φόρου	
Παρακρατούμενοι Φόροι (άρθρα 59-64)	Διάγραμμα	207
Παρακρατούμενοι Φόροι (άρθρα 59-64)	Εομηνεμτικά σχόλια	
Φορολόγηση στην πηγή (άρθρο 59)	• •	212
Φορολογικόs συντελεστήs (άρθρο 60)		
Υπόχρεοι σε παρακράτηση (άρθρο 61)		
Πληρωμές υποκείμενες σε παρακράτηση (άρθρο 62) $\dots$ 216		

TEPIEXOMENA	[19]
Απαλλαγέs (άρθρο 63)	220
	225

Απαλλαγέs (άρθρο 63)	220
Συντελεστές παρακράτησης φόρου (άρθρο 64)	225
[10] Διατάξεις για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής	
Διάγραμμα	229
Ερμηνευτικά σχόλια	
Διατάξειs για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής (άρθρα 65-66)	232
Μη συνεργάσιμα κράτη και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώs (άρθρο 65)	232
Αλλοδαπές Ελεγχόμενες Εταιρείες (άρθρο 66)	
[11] Υποβολή δηλώσεων και προκαταβολή φόρου	
Διάγραμμα	241
Ερμηνευτικά σχόλια Υποβολή δηλώσεων και προκαταβολή φόρου (άρθρα 67-71)	248
[12] Μεταβατικές διατάξεις	
Διάγραμμα	261
Ερμηνευτικά σχόλια	
Μεταβατικές διατάξεις - Αυτοτελής φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών (άρθρο 72)	265
Υποδείγματα	
1. Απάντηση σε κλήση προς ακρόαση - Ορισμός συνδεδεμένων προσώπων	
2. Ενδικοφανής προσφυγή - Ενδοομιλικές Συναλλαγές	
3. Νομικός χαρακτηρισμός αμοιβής ως δικαίωμα ή επιχειρηματικό κέρδος	289

[19]	ПЕРІЕХОМЕНА
1191	I IEPIEA OIVIEN

4. Προσφυγή - Επιστροφή παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος	
5. Προσφυγή - Εκπιπτόμενες δαπάνες και μη εκπιπτόμενες δαπάνες	
Παράρτημα Νομοθεσίας Ν 4172/2013 Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν 4046/2012 του Ν 4093/2012 και του Ν 4127/2013 και άλλες διατάξεις [Άρθρα 1-72	
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΌ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	395

[5] Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας

(άρθρα 30-34 ΚΦΕ)

Ι. Εναλλακτική ελάχιστη φορολογία επί διαφοράς τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος

- Ο φορολογούμενος υποβάλλεται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία όταν το τεκμαρτό εισόδημά του είναι υψηλότερο από το συνολικό εισόδημα του. Η διαφορά φορολογείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34
- Η δυνατότητα εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού tns ελάχιστης φορολογίας θεσπίζεται προκειμένου να ενισχυθεί η δυνατότητα αντιμετώπισης τns φοροαποφυγής διαμέσου σαφών αντικειμενικών κριτηρίων
- Ο υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος βασίζεται στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών, σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως και 34
- Το «συνολικό εισόδημα» προσδιορίζεται ως το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος κατά την έννοια του άρθρου 7 που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που αναγνωρίζονται στο άρθρο 7 του ΚΦΕ
- Εξαιρούμενα πρόσωπα από την εναλλακτική φορολογία:
  - αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο
  - κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου
  - κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα

ΙΙ. Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες (άρθρο 31 ΚΦΕ)

• Για τον προσδιορισμό του ετήσιου τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογουμένου, της συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών του λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

▶(περ. α'): Κύρια κατοικία

- ✓ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά:
- μέχρι 80 τμ $\to$ 40 ευρώ/τμ 120 - 81 • τμ $\to$ 65 ευρώ/τμ
- 121-200 τμ → 110 ευρώ/τμ
- 201-300 τμ → 200 ευρώ/τμ
- πλέον των 300 τμ ightarrow 400 ευρώ/τμ
- ✓ Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό 40 ευρώ/τμ
- ✓ Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται
- σε περιοχές με τιμή ζώνης,
   σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων,
   από 2.800 ευρώ έως 4.999
   ευρώ/τμ, κατά ποσοστό 40%
- για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 70%

√ Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό 20%

▶ (περ. β'): Δευτερεύουσα κατοικία

✓ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μίαs ή περισσοτέρων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώs και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο 1/2 της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περ. α'

▶ (περ. γ'): Επιβατικό αυτοκίνητο

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ΙΧ

- ✓ ορίζεται σε 4.000 ευρώ μέχρι 1.200 κ.ε. ενώ για κάθε επιπλέον 100 κ.ε. προστίθενται 600 ευρώ μέχρι τα
   2.000 κ.ε., 900 ευρώ μέχρι τα 3.000 κ.ε., 1.200 ευρώ άνω των 3.000 κ.ε.
- ✓ **μειώνεται** ανάλογα με την παλαιότητά του, η οποία υπολογίζεται από το έτος της πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα ή σε χώρα της ΕΕ/ΕΟΧ κατά 30% αν από το **πρώτο έτος** κυκλοφορίας του **πέρασαν** από 5-10 χρόνια ή κατά **50% αν πέρασαν** πάνω από 10 χρόνια
- √ δεν εφαρμόζεται για ΙΧ με πιστοποιητικό αυθεντικότητας, για ΙΧ κινητικά αναπήρων σε ποσοστό άνω του 67%, για ΙΧ που βρίσκονται σε ακινησία
- ✓ στις περιπτώσεις εταιρειών λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των εταίρων, μελών, διαχειριστών, διευθύνοντων συμβούλων και διοικητών
- ✓ επιμερίζεται σε περίπτωση συγκυριότητας
- ✓ στις περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης βαρύνει το μισθωτή

▶ (περ. δ'): Ιδιωτικά σχολεία

✓ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών

▶ (περ. ε'): Οικιακοί βοηθοί

✓ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των 65 ετών και απασχολεί έναν νοσοκόμο

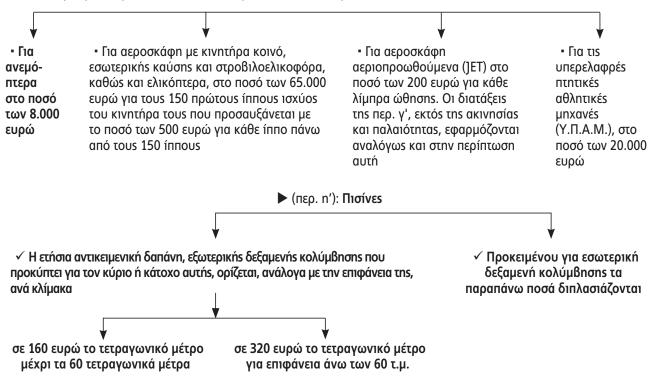
▶ (περ. στ'): Σκάφη αναψυχής

• Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίστρων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

- Για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των 4.000 ευρώ, ενώ για τα πάνω από 5 μέτρα το πόσο αυτό αυξάνεται κατά 2.000 οτ ώαυз μέτρο
- Για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, ολικού μήκους:
- √ μέχρι και 7 μέτρα, 12.000 ευρώ
- √ πάνω από 7 και μέχρι 10 μέτρα προστί-θενται 3.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους
- √ πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα προστίθενται 7.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους
- √ πάνω από 12 και μέχρι 15 μέτρα 15.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους
- √ πάνω από 15 και μέχρι 18 μέτρα 22.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους
- ✓ πάνω από 18 και μέχρι 22 μέτρα 30.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους
- √ πάνω από 22 μέτρα προστίθενται 50.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκουs
- Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό 15% αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 5 έτη και μέχρι 10 έτη από το έτος που νηολογήθηκε νια πρώτη φορά και 30% αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 10 έτη
- ▼
   Για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτο-λογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος
- - Οι διατάξεις της περ. γ', εκτός αυτών που αναφέρονται στην παλαιότητα των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή

▶ (περ. ζ'): Αεροσκάφη

• Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών του και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

(περ. θ'): Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη άγαμου και έγγαμου

- ✓ Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε 3.000 ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε 5.000 ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα
- Δυνατότητα αμφισβήτησης του τεκμαρτού εισοδήματος από τον φορολογούμενο. Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:
  - υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις
  - είναι φυλακισμένοι
  - νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική
  - είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίαs
  - συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές
  - είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητα τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους
  - προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγουs ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική

- Έλεγχος από τη φορολογική διοίκηση των περιστατικών που τεκμηριώνουν εισόδημα μικρότερο από το τεκμαρτό. Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία
- ightarrow Στις πιο πάνω α' και ε' περ., η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου
- → Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα

ΙΙΙ. Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

- Ωs ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:
  - Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων δίτροχων, πλοίων αναψυχής κ.λπ.
    - Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 12 της Συμφωνίας Έδρας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου, που κυρώθηκε με το Ν 2707/1999

• Αγορά επιχειρήσεων

- Αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς
- Αγορά χρονομεριστική, χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων κ.λπ.
  - Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται το ποσό της συνολικής επιβάρυνσης, όπως προκύπτει από τα οικεία πωλητήρια συμβόλαια, εκτός εάν από έλεγχο προκύπτει μεγαλύτερο ποσό, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό

• Χορήγηση δανείων

Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε

συνέχεια διαγράμματος

• Δωρεές, γονικές παροχές και χορηγίες

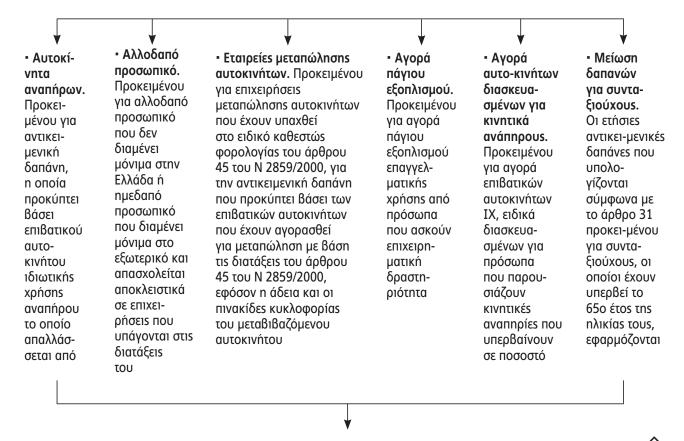
- Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα 300 ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά 70% με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ομοίως εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά ΝΠΙΔ που έχουν συσταθεί νόμιμα και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά ΝΠΙΔ που έχουν συσταθεί νόμιμα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς

• Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων

 Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφήs. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας

ΙΥ. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών (άρθρο 33 ΚΦΕ)

 Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται για ΦΠ με ΦΚ στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα ούτε για

τα τέλη κυκλοφορίας AN 89/1967, του ΑΝ 378/1968 кат του άρθρου 25 του N 27/1975, για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, n опоía προκύπτει βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής xpńons ń τns κατοικίας

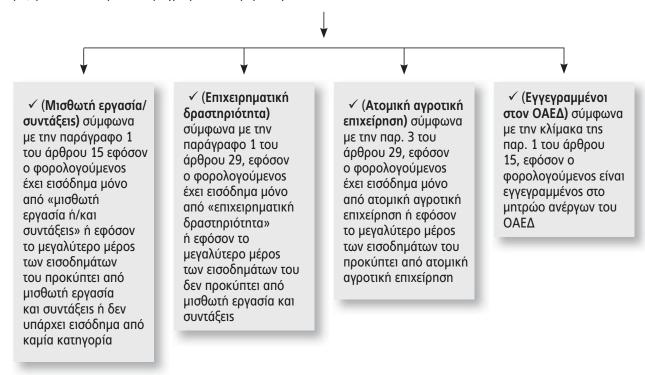
οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ, στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Οι μεταπω-λήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη ΔΟΥ, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης

το 67%. Ωs επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από 67% ń yıa va μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή tous

μειωμένες κατά ποσοστό 30% των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις

V. Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής (άρθρο 34 ΚΦΕ)

• Φορολόγηση της διαφοράς με βάση τους συντελεστές που ισχύουν για κάθε κατηγορία. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 30, η οποία προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα, προσδιορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση κατά το ίδιο φορολογικό έτος σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους και φορολογείται:

• Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα

- Λήψη υπόψη των αναγραφόμενων στη δήλωση ποσών. Η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης για τα ποσά που ιδίως είναι:
  - Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από τον φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα μέλη του και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται, εφόσον υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από αυτόν
  - Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις
  - Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων
  - Εισαγωγή συναλλάγματος που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτηση του στην αλλοδαπή. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα
    - Που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτουs
    - Που είχαν διαμείνει 3 τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους
    - Που είχαν διαμείνει 5 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομα τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό ανοιγμένο σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ ή σε υποκατάστημα ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε 1 χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 32, εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 32, ή του άρθρου 34
  - Δάνεια, τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία. Ειδικώs, όταν πρόκειται για την κάλυψη διαφοράs δαπάνης της προηγούμενης παραγράφου, κατά το ποσό που προέρχεται από δαπάνη του άρθρου 32, το ποσό του δανείου λαμβάνεται υπόψη εφόσον από το οικείο έγγραφο αποδεικνύεται ότι έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης
  - − Δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για την οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη
  - Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο. Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περ. β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις 3.000 ευρώ προκειμένου για άγαμο και 5.000 ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 3.000 και 5.000 ευρώ, αντίστοιχα. Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Για την κάλυψη ή περιορισμό της διαφοράς που προκύπτει κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν 2019/1992 για τα ποσά των πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιούνται από 1.1.1994. Χρηματικά ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που, τυχόν, υποβλήθηκε κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν 2019/1992, για την κάλυψη ή τον περιορισμό διαφοράς δαπάνης, αφαιρούνται από το κεφάλαιο που σχηματίζεται από προηγούμενα έτη, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση όσα ορίζονται στα εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο αυτής της περίπτωσης

- Σε περίπτωση διαφοράς πραγματικού και τεκμαρτού εισοδήματος η ζημία δεν εκπίπτει. Για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη
- Κυρώσεις ΚΦΔ επί μη αναγραφής δαπανών αγοράς και διαβίωσης. Οι φορολογούμενοι που δεν αναγράφουν ή ανακριβώς αναφέρουν στη δήλωση τα στοιχεία, τα σχετικά με τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτων) και τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται στις κυρώσεις και τα πρόστιμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

